

DOOR
JOHAN POPPEN

PLATEN VAN TUUTJEFLOITERS EN SCHOOLKINDEREN

Mooie dingen om te doun: laidjes

„Wie zakken, joa, wie zakken,
gain mens holdt dat nog tegen,
wie goan elk joar weer n beetje
noar beneden.

...
Mit onze regeern
maag we bliede wezen:
atoomofval in koepels
en doar maag wie op leem
wie kriegn de maiste oetkeerns
en militair terraain
wel waas d'r ooit zo wies mit
ons?
Gain ain...

„Van aigen bodem” komen
de Grunneger laidjes op een
single en een elpee, die hun
„live” gezongen première be-
leefd hebben op de Groninger
Dag '85, op zaterdag 1 juni jl.
gehouden in Kuilsburg (Delf-
zijl). De drie Tuutjefloitors
traden daar op om naast hun
van Radio Noord bekende
nummers „Lammerdientje”
en „Tuutjefloiten” het op de
actualiteit geënte „Van aigen
bodem” en het luisterliedje
„Schemering” ten gehore te
brengen. Alle vier gegroefd op
het eerste plaatje van An,
Geert en Fransien, dat op die-
zelfde dag in de handel kwam.
Nu zeven gulden.

De elpee „Der is meziek ien
t dörp” is pas officieel ver-
krijgbaar vanaf vrijdag 21
juni, als het eerste exemplaar
ervan „oetlangd is” aan
„Comsoares van Keunegin
ien Grunnen”, na een bijeen-
komst in „Vita Nova” te Mid-
delstum. Dat is de plaats van
herkomst van de makers van
de plaat: „ale kiender van de
christeleke schoul veur
grondonderwies” (zo betitelt
Haarm Maaier de basis-
school...), met instrumenta-
listen, carillon en de chr. mu-
ziekvereniging „Concordia”.
Op Kuilsburg werd er van de
inhoud van de plaat door hen
al een geluidsvoorproefje ge-
geven.

Nieuwe Groninger liedjes, dat
is alleen maar verheugend. „t
Peerd van Ome Loeks” mag,
hoe welkom nog steeds voor ou-
derwetse bruiloften en partijen,
zo langzamerhand toch wel
hartstikke dood worden ver-
klaard, om „Van ain boer wol

noar zien noaber tou” maar te
zwijgen. Niet, dat we twijfels
willen oproepen aan de kwali-
teit van het Groninger vierbe-
nersras of aan de zin van goede
naberschap, maar voor de ge-
neraties van thans zijn dichter
bij hoofd en hart liggende ge-
voelens bespreekbaar en zing-
baar geworden.

Of, zoals Fré Schreiber, hoofd
der Wicher Zitsema-school in
Middelstum, het verwoordt:
„liedjes, die van deze tijd zijn,
wat betreft tekst, muziek en ar-
rangement”. Om precies te zijn:
hij schrijft dat in de verant-
woording bij de totstandkoming
van de plaat in het Nederlands,
maar zegt het in het Gronings.
Zoals het Nederlands de hoofd-
taal in de klas is, maar het dia-
lect meer dan eens gebruikt
wordt („tussen de bedrieven
deur”) als het onderwerp zich
daartoe leent.

CIRCULAIRES

Die kindergevoelens leven
ook nog bij de Tuutjefloitors.
„As lutje beudel was e aal zo
tiepelzinneg as t aits kin, van
meester kreeg e voak om liek,
kwam nooit op schoul, moar zat
op diek, keek over t woater en
noar sliek”. Dat mout kinnen,
zeggen we hier dan, als je er
eens helemaal geen zin aan hebt
op een morgen. Niks voor niks

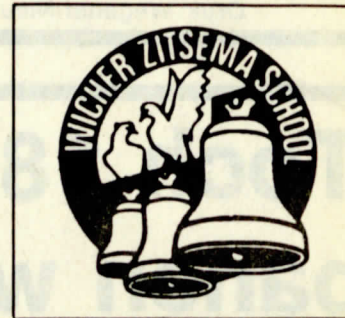
zijn „baaldag” en „spijbelbus”
al begrippen geworden, van-
daag de dag.

De kinderen van meester
Schreiber hebben zonder twijfel
geen behoefte van school te ver-
zuimen, zolang het daar nog zo
plezierig toegaat. Nou, plezie-
rig... De leerkrachten zuchten
meer dan eens, als ze voor de zo-
veelste keer moeten vergaderen,
in dit jaar van voorbereiding op
die basisschool. In die stem-
ming moet het idee voor de
plaat geboren zijn. „Samen een
plaat maken geeft veel plezier.
Daardoor kun je beter tegen de
moeilijkheden, die tegenwoor-
dig in het onderwijs zijn”.

Zo staat het op papier, maar
zo zegt Fré Schreiber het plasti-
scher: „Ie mouten wel ais wat
aans aan de kop hebben. De aine
circulaire van t ministerie is
d'r nog nait of de aandere komt
alweer. Ie kinnen t hoast nait le-
zen. Wie binnen moar ainvou-
dege dörpsschoolmeesters... En
din binnen dit mooie dingen om
te doun”.

DOORGEVEN

Alle kinderen en leerkrachten
hebben meegedaan: „Gronings
is voor iedereen” En „het is een
levende taal” Er zijn ouders,
die, met de beste bedoelingen,
hun kroost Nederlands trachten

te leren. En dat leidt, heeft
Schreiber vastgesteld, wel eens
tot „haalf stront-, haalf regen-
wotter”. Door deze 9 nieuwe
liedjes proberen de makers de
luisteraars goed Gronings voor
te houden, opdat het dialect
worde doorgegeven.

De onderwerpen zijn, zoals
gezegd, aansprekend. Zij zijn
geopperd na een vers, dat kin-
deren vorig jaar in de boeken-
week zongen, en dat Schreiber
en de plaatselijke muziekdocent
en organist Kees Steketeë tot
nieuwe composities inspireerde.
Over, we zeiden het al, „tuutje-
floitors”, die wel eens een hekel
hebben aan al dat leren voor
school; over schelden, dat be-
slist wel zeer kan doen, al zegt
een gezegde daarover van niet;
over wichter oet de hoogste klas,
dij wat verlaafd binnen.

„Meesters voor kinderen” dus
en dan in het Gronings.

...

*zun schient, t roam staait open,
was t mor tied,
zel wie platje lopen, was t mor
tied,
boeten kinst veul leren, mainen ale
ale kiender,
speulen is veul beter
Heur t is tied.*

...

*flapoor, swienepuut, dikkop, loe-
zebos,
flapoor, swienepuut, dikkop, loe-
zebos,
ale kiender ploagen mie, ik bin al-
lain,
ik heb gainain,
wel wil nou nog mit mie speulen?
k bin allain, ik heb gainain.*

...

*noar mien wichtje schrief k n braif
k vien mien wichtje ja zo laif*

*ale doagen kiek ik stiekem noar
heur snoet.*

*stoere sommen, k help heur mit
as zai hail stoef bie mie zit,
ale doagen lagen stiekemerds mie
oet ...*

schreef meester Schreiber „veur
zien kiender”.

Steketeë, Henk Smit, Dick
Bolt, het carillon en de dorps-
fanfare verzorgden mée de mu-
zikale achtergrond. Schreiber:
„Want ien n klaain dörp, din
mout elk en aine d'r bie”. In
eerste instantie is „Der is me-
ziek ien t dörp” (500 exemplan-
ren, à f 15,-) bestemd om in
handen van de uitvoerenden,
hun familieleden en verdere
dorpsgenoten te geraken. Maar
ieder, die belangstelling heeft,
mag natuurlijk ook bij meester
Schreiber („de belangstelling is
overweldigend”) aan de bel
trekken „voor een hartstikke
fijne plaat” (vindt hij zelf).

Eerste indruk van een luister-
proeve (bandje van een band-
je...): hoorbaar enthousiasme
bij de zingende schare (mees-
ters, kinderen) en de muzikan-
ten. De inbreng van de laatsten
gaat soms ten koste van de
verstaanbaarheid van de tek-
sten. Het is ook duidelijk een
grote klas, die zingt, niet een in
articulatie geoefend koor. De
verschillen in eigentijdse
ritmes, met een sausje reli-pop,
is prijzenswaardig, goed om het
geheel niet zeurderig te doen
worden. Al valt bij de potpourri
van fragmenten van wijsjes van
vroeger („Kom d'r bie”) op, dat
die oude schoolliedjes („Snie-
derke”) er qua aanstekelijkheid
best mochten (en mogen) zijn.

Er zijn ook méezingers bij voor
het dorp. „Stiekem” met name,
dat qua melodie overeenstem-
ming vertoont met „Harmony”.
In Middelstum wordt dat dan
„Traauwst mit mie”. Eigenlijk
een verademing, dit Gronings,
als je soms schoolkinderen bij
Hans van Willigenburg in
„Klassewerk” Engelse teksten
hoort mééblèren die ze niet
eens goed begrijpen. Of nait
soms? Dan kunt je dit leuker
gedaan noemen. Meesterwerk
voor kinderen.

KOELE

Uiteraard zijn de Tuutjefloi-
ters ook verguld met hun eerste

zwarte schijfje. Hun bestaande
„grepen uit het leven van alle-
dag”, het reeds geciteerde lijd-
lied en dat van Lammerdientje,
die ook deze regels in de krant
onder hun ogen zal brengen
(„Elke dag op tied”), zijn aan-
gevuld met een humoristisch
geval en een sfeer-maker. Het
zakken van de Groninger bod-
em onder andere doordat „mit
n gloepstreek” het gas er onder
vandaan gehaald werd, wordt in
ironisch-kritische bewoordingen
bezongen. Wat bij Ede Staal
nog „n toentje” is, wordt bij de
Tuutjefloitors zo langzamer-
hand „n koele”. Al steken An en
co er nog wel de kop boven uit...
Grunnegers laten de moed nooit
zakken.

Het trio verheugt zich nog
steeds over de blijvende pro-
duktiviteit van An. „We oefen-
en altijd op zondagmiddag”,
aldus Geert, „en laatst had ze
zo maar weer vier nieuwe lijd-
jes”. Er is al weer wat opgeno-
men door Radio Noord en wat
life optreden betreft kan men
zaterdag 28 september alvast
noteren. Dan behoren de Tuut-
jefloitors tot de uitvoerende ar-
tisten op de dag van t Grunne-
ger Bouk in „Vita Nova” te
Middelstum. Alweer muziek in
dat dorp dus.

De „sound” blijft natuurlijk
de voornaamste troef van het
drietel. Al is wel de suggestie
gedaan, aldus Geert, om de
fraaie stem van Fransien wat
meer tot haar recht te doen ko-
men. Ze laat zich op de plaat
ook voornamelijk op de achter-
grond horen. „Maar toen men
haar eens solo liet zingen, ging
ze haast als vanzelf weer naar
tweede stem over”. Mooi zo loa-
ten, dacht ik.

De toonzetting van „Schem-
ring” doet aan het genre van
Lale Andersen denken. De spel-
ling van de tekst op plaat en
hoes lijkt mij niet geheel vol-
gens Reker: „Holt hal de wereld
d'oadem in”, „koeien”, „bo-
dum” en „sproarn”, maar per
slot rekening houden ze er in
Middelstum óók een andere
schrijf- en zegswijze van ons
moudertoal op na. De rest van
de tekst, gedrukt in t gries van
sliek op diek, is daardoor nau-
welijks te lezen. Wat geeft het:
je moet de Tuutjefloitors in de
eerste plaats hóren. En wie
maakt er dan nog om hetgeen op
de verpakking staat? Gain ain.

...

*van Lauwerszee tot Dollard
tou...*

...tekst in het gries van t sliek op de diek: de Tuutjefloitors...